

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра права та публічного адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри

С.М.Черних

20 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК ПП 2.2.1 СТРАХОВЕ ПРАВО

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Право
(назва)

Спеціальність 081 Право
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Факультет економіко-правовий
(назва факультету)

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма

Страхове право

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти ОПП «Право»

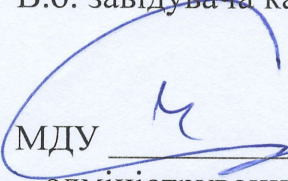
Спеціальності 081 Право

Розробник: д.ю.н., професор кафедри права та публічного адміністрування
Шелухін М.Л.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права та публічного адміністрування Маріупольського державного університету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування

МДУ К.ю.н., доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування Черних Є.М.

«28» 08 20 20 року

©Шелухін М.Л., 2020 рік

©МДУ, 2020 рік

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4	081 Право	Нормативна	
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Право» Спеціальність (професійне спрямування): спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: індивідуальний проект		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		3	3
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 78	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	102 год.
		Індивідуальні завдання: .	
		2 год.	2 год.
Вид контролю:			
	залік	залік	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання: 50 (52%) / 98 (48%)
для заочної форми навчання: 20 (20%) / 118 (80%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Страхове право - ведуча і одна з найважливіших галузей права. Страхування в наш час можна вважати матеріальною основою існування держави та джерелом грошового забезпечення його функцій. Через страхові відносини держава активно впливає на економічний розвиток країни.

В умовах формування ринкових засад економіки перехідного суспільства, стабільних торгово-економічних відносин України з розвиненими країнами та міжнародними організаціями, постає важлива проблема вдосконалення юридичного забезпечення діяльності вітчизняної страхової системи та організацій (насамперед страхових компаній), через які здійснюються комунікативні зв'язки суб'єктів цих відносин.

Мета: набуття студентами знань про будову, стан і функціонування страхової системи України, суб'єктів страхових правовідносин, правові засади діяльності окремих галузей страхування (транспортне, майнове, страхування життя та здоров'я, та інші) та особливостей господарювання страхових компаній.

Завдання: вивчення як теоретичних питань юридичного забезпечення діяльності страхових компаній так і окремих його галузей, набуття практичних навичок роботи з нормативно-правовими актами, що регулюють групу суспільних відносин у сфері надання страхових послуг, укладення та забезпечення виконання договорів страхування, юридичної відповідальності за невиконання, порушення чи неналежне виконання зобов'язань суб'єктами страхових правовідносин, захисту прав та інтересів громадян, які користуються страховими послугами.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна «Страхове право» належить до вибіркових навчальних дисциплін професійної підготовки освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право» освітнього рівня «Магістр».

Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Конституційне право Нотаріат України Інформаційне право	Інтеграційне право Сучасні доктрини правореалізації Проблеми міжнародного приватного та публічного права

У результаті освоєння курсу, студенти повинні

знати:

- основні юридичні основи страхових відношень;
- призначення страхування в сучасному суспільстві та основні його функції;
- основні галузі страхування та види страхової діяльності;
- фінансові основи страхової діяльності;
- перспективи розвитку страхових послуг;
- основні терміни, які застосовуються при проведенні страхових операцій;

У результаті освоєння курсу, студенти повинні

вміти:

- аналізувати юридичні норми і правові відносини, що є об'єктами вивчення страхового права

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчального курсу, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Програма складається з двох змістовних модулів:

Модуль 1 – Загальні засади страхового права

Модуль 2 – Окремі види страхування

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні засади страхового права

ТЕМА № 1. СУТНІСТЬ СТРАХУВАННЯ. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

1. Виникнення та розвиток страхування.
2. Поняття, функції та принципи страхування.
3. Форми та види страхування.

ТЕМА № 2. УЧАСНИКИ ВІДНОСИН У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ

1. Правовий статус основних учасників правовідносин у сфері страхування.
2. Особи, що надають послуги у сфері страхування.
3. Об'єднання страховиків та їх функції.
4. Правове становище товариства взаємного страхування.

ТЕМА № 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні.
2. Ліцензування страхової діяльності в Україні.

ТЕМА № 4. ДОГОВОРИ СТРАХУВАННЯ

1. Поняття і зміст договору страхування
2. Процедура укладання договору страхування
3. Права та обов'язки сторін за договором страхування
4. Порядок припинення дії договору страхування

Змістовий модуль 2. Окремі види страхування

ТЕМА № 5. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ

1. Сутність та види особистого страхування.
2. Страхування життя.
3. Страхування від нещасних випадків.
4. Медичне страхування.

ТЕМА № 6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ

1. Загальна характеристика майнового страхування.
2. Страхування майна юридичних осіб.
3. Страхування транспортних засобів і вантажів.
4. Страхування майна громадян.

ТЕМА № 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

1. Сутність та особливості страхування відповідальності.
2. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.
3. Страхування відповідальності перевізників.
4. Страхування відповідальності суб'єкта підприємницької діяльності перед третіми особами за заподіяну їм шкоду внаслідок реалізації продукції.
5. Екологічне страхування

ТЕМА № 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ

1. Виникнення, зміст та функції перестраховування.
2. Договори перестраховування.
3. Співстраховування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні засади страхового права												
Тема 1. Сутність страхування. Правове забезпечення страхування в Україні	8	2	2			4	8					6
Тема 2. Учасники відносин у сфері страхування	8	2	2			4	8					6
Тема 3. Державне регулювання страхової діяльності	8	2	2			4	8					6
Тема 4. Договори страхування	8	2	2			4	9					7
Разом за змістовим модулем 1	10	8	8			16	4	2	2			18
Змістовий модуль 2. Окремі види страхування												
Тема 5. Правове регулювання особистого страхування	8	2	2			4	8					7
Тема 6. Правове регулювання майнового страхування	8	2	2			4	8					7
Тема 7. Правове регулювання страхування відповідальності	8	2	2			4	7					7
Тема 8. Правове регулювання перестраховання і співстрахування	8	2	2			4	7					7
Разом за змістовим модулем 2	10	8	8			16	4	2	2			42
Усього годин	20	16	16			32	8	2	4			60
Модуль 2												
ІНДЗ	2		-	-	2	-	12		-	-	12	
Усього годин	120	26	24		2	98	120	12	8		12	118

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Загальні засади страхового права		
1	<p style="text-align: center;">ТЕМА № 1. СУТНІСТЬ СТРАХУВАННЯ. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та розвиток страхування. 2. Поняття, функції та принципи страхування. 3. Форми та види страхування. 	2
	<p style="text-align: center;">ТЕМА № 2. УЧАСНИКИ ВІДНОСИН У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус основних учасників правовідносин у сфері страхування. 2. Особи, що надають послуги у сфері страхування. 3. Об'єднання страховиків та їх функції. 4. Правове становище товариства взаємного страхування. 	2
	<p style="text-align: center;">ТЕМА № 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. 2. Ліцензування страхової діяльності в Україні. 	2
	<p style="text-align: center;">ТЕМА № 4. ДОГОВОРИ СТРАХУВАННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і зміст договору страхування 2. Процедура укладання договору страхування 3. Права та обов'язки сторін за договором страхування 4. Порядок припинення дії договору страхування 	2
Змістовий модуль 2. Окремі види страхування		
2	<p style="text-align: center;">ТЕМА № 5. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та види особистого страхування. 2. Страхування життя. 3. Страхування від нещасних випадків. 4. Медичне страхування. 	2

	<p style="text-align: center;">ТЕМА № 6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика майнового страхування. 2. Страхування майна юридичних осіб. 3. Страхування транспортних засобів і вантажів. 4. Страхування майна громадян. <p style="text-align: center;">ТЕМА № 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості страхування відповідальності. 2. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. 3. Страхування відповідальності перевізників. 4. Страхування відповідальності суб'єкта підприємницької діяльності перед третіми особами за заподіяну їм шкоду внаслідок реалізації продукції. 5. Екологічне страхування <p style="text-align: center;">ТЕМА № 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення, зміст та функції перестраховування. 2. Договори перестраховування. 3. Співстраховування. 	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
--	---	----------------------------

6. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

8.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Загальні засади страхового права		
1	Тема 1. Сутність страхування. Правове забезпечення страхування в Україні	4
2	Тема 2. Учасники відносин у сфері страхування	4
3	Тема 3. Державне регулювання страхової діяльності	4
4	Тема 4. Договори страхування	4
Змістовий модуль 2. Окремі види страхування		
5	Тема 5. Правове регулювання особистого страхування	4
6	Тема 6. Правове регулювання майнового страхування	4
7	Тема 7. Правове регулювання страхування відповідальності	4
8	Тема 8. Правове регулювання перестраховання і співстрахування	4

9.Індивідуальні завдання

1. Виконати індивідуальний проект на тему, запропоновану викладачем. Індивідуальний проект складається із написання доповіді та її захисту на останньому індивідуальному занятті. Обсяг доповіді – 8-10 аркушів друкованого тексту (шрифт Times New Roman, 14 розмір, 1,5 інтервал). В доповіді повинні бути визначені предмет, об’єкт дослідження, актуальність теми, визначатись завдання та мета дослідження, викладення основної частини, розроблені висновки згідно поставлених завдань. Студент повинен також захистити розроблений проект на останньому індивідуальному занятті шляхом скороченого викладення розробленої доповіді. В кінці повинен наводитися список використаної літератури.

Перелік тем індивідуального проекту:

1. Страхування врожаю сільськогосподарських культур
2. Добровільне страхування майна підприємств
3. Добровільне страхування домашнього майна громадян
4. Страхування транспортних засобів
5. Страхування життя
6. Страхування від нещасних випадків
7. Добровільне медичне страхування
8. Необхідність, зміст та структура страхування відповідальності
9. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
10. Страхування професійної відповідальності

11. Страхування кредитних ризиків та депозитів
12. Екологічне страхування
13. Страхування ризиків довірчого управління при іпотечному кредитуванні та житловому будівництві
14. Необхідність, зміст та структура страхування ЗЕД.
15. Угоди міжнародних перевезень
16. Угоди з перевезення вантажів
17. Страхування морських суден
18. Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом
19. Відповідальність за втрату чи пошкодження багажу (вантажобагажу) на залізничному транспорті
20. Обов'язкове авіаційне страхування
21. Виникнення, зміст та функції перестрахування

2. Розробити схематичне викладення запропонованої викладачем теми (складна схема із викладення основних позицій та понять теми) та скласти глосарій до неї.

3. Участь у науковому студентському гуртку, конференціях, круглих столах, тощо.

10.Методи навчання

I група: Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

- словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація, роздатковий матеріал;
- практичні методи: практичні (семінарські) заняття, реферати;
- індуктивні методи;
- дедуктивний метод;
- проблемно-пошукові методи (написання статей, тез, участь в диспутах, круглих столах тощо);
- самостійна робота студентів.

II група: Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- роз'яснення мети навчального предмета;
- вимоги до вивчення предмета;
- заохочення та покарання в навчанні: оцінка студента за успіхи, усне схвалення

11. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня опанування здобувачами вищої освіти матеріалу навчальної дисципліни проводиться шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять (30 балів), а також за результатами виконання студентом індивідуальних завдань, а саме: підготовки реферату (10 балів), виконання індивідуального практичного завдання (10 балів).

Загальні критерії оцінювання результатів поточного контролю з дисципліни:

45-50 балів	ЗВО виявив цілковите володіння навчальним матеріалом, вмів аргументовано його викладати під час усних опитувань та письмових відповідей. Усі виконані індивідуальні завдання продемонстрували здатність студента не тільки оперувати теоретичним матеріалом, але й застосовувати його на практиці, знаходити раціональні рішення проблемних ситуацій, його здатність до аналітичного та критичного мислення.
39-44 бали	ЗВО в цілому достатньо повно володіє навчальним матеріалом, здатний демонструвати знання теоретичних питань інвестиційної діяльності. Водночас, під час усного та письмового викладення деяких питань студент допускає окремі неточності та незначні помилки. Виконані індивідуальні завдання показують, що студенту дещо не вистачає аргументованості при розв'язанні деяких проблемних ситуацій.

35-38 балів	ЗВО володіє навчальним матеріалом частково, демонструючи базові теоретичні знання. Усні та письмові питання розкрито частково, поверхово, недостатньо аргументовано. Реферат виконаний на достатньо низькому рівні; індивідуальне практичне завдання обґрунтовано.
0-34 бали	ЗВО не володіє або недостатньо володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту більшості теоретичних питань. Індивідуальні завдання не виконані.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. Кожен екзаменаційний білет з дисципліни містить три теоретичні питання.

Питання екзаменаційного білету	Бали
1. Перший рівень складності	10
2. Другий рівень складності	15
3. Третій рівень складності	25
Підсумок	50

Оцінювання відповіді на теоретичне питання відбувається за наступними критеріями:

понад 90% правильних відповідей 9-10 балів (перший рівень складності) 13-15 балів (другий рівень складності) 22-25 балів (третій рівень складності)	теоретичне питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки
76 – 90% правильних відповідей 7-9 балів (перший рівень складності) 11-13 балів (другий рівень складності) 19-22 балів (третій рівень складності)	теоретичне питання розкрито майже в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки
60 – 75 % правильних відповідей 6-7 балів (перший рівень складності) 9-13 балів (другий рівень складності) 15-22 балів (третій рівень складності)	значна частина теоретичного питання не була висвітлена
менш 60 % правильних відповідей 0-6 балів (перший рівень складності)	більша частина питання не була висвітлена або питання повністю не розкрито

складності) 0-9 балів (другий рівень складності) 0-15 балів (третій рівень складності)	
--	--

12.Засоби оцінювання

Оцінювання усних та тестових відповідей на семінарських заняттях; модульна контрольна робота; перевірка та оцінювання самостійної роботи студента.

Навчальна програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки спеціаліста.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

«Відмінно» – завдання виконано повністю вірно, на питання отримані повні та правильні відповіді, студент продемонстрував знання теоретичного матеріалу, вміння аналізувати конкретні нормативно-правові акти та застосовувати їх щодо вирішення практичних ситуацій, має словник термінів та може розкрити зміст будь-якого з них.

«Добре» – на питання отримані правильні відповіді, студент продемонстрував знання теоретичного матеріалу, але при вирішенні практичної ситуації не зміг раціонально використати нормативні акти, добре орієнтується у термінологічному масиві.

«Задовільно» – теоретичні знання студента мають деякі прогалини, студент значний час розшукує норму, необхідну для вирішення практичної ситуації, хоча без нормативного підкріплення може розкрити шляхи вирішення проблеми. Студент демонструє невпевнені знання термінологічного апарату навчальної дисципліни.

«Незадовільно» – теоретичні знання студента мають значні прогалини, студент не орієнтується у законодавчому масиві, практичну ситуацію вирішує неправильно.

Питання для екзамену

1. Предмет та економічна суть страхування.
2. Основні історичні періоди розвитку страхування.
3. Вплив рівня розвитку страхування на ділову активність в країні та ефективність економіки.
4. Основні функції страхування.
5. Принципи страхування.
6. Форми страхування.
7. Загальні види страхування.
8. Конкретні види та класи страхування.
9. Обов'язкове страхування.

10. Добровільне страхування.
11. Поняття, предмет та метод страхового права.
12. Система, джерела та принципи страхового права.
13. Поняття та особливості страхового правовідношення.
14. Елементи страхового правовідношення.
15. Класифікація страхових правовідносин.
16. Характеристика основних типів страхових організацій.
17. Порядок створення, функціонування, ліквідації страхових компаній в Україні.
18. Основні суб'єкти страхової діяльності.
19. Страховий брокер.
20. Страховий агент.
21. Основні критерії страхових ризиків.
22. Зміст термінів «страхова сума» і «страхова оцінка».
23. Зміст і наслідки страхових випадків.
24. Зміст термінів «страхова премія» та «страховий тариф».
25. Основні критерії класифікації страхових платежів, їх різновидності.
26. Страхове відшкодування, зв'язок його розміру зі страховим збитком і страховою сумою при майновому страхуванні.
27. Тарифна політика страховиків, її основні принципи, критерії диференціації тарифних ставок.
28. Резерви страхові: їх види та джерела формування.
29. Призначення і розміщення коштів страхових резервів страховиків.
30. Поняття «фінансова надійність страховика», її значення.
31. Призначення, розробка і затвердження, основний склад правил страхування.
32. Сутність призначення та види системи страхування (страхової забезпеченості).
33. Механізм систем страхування за дійсною вартістю і пропорційною відповідальністю.
34. Механізм систем страхування за відновлювальною вартістю та граничною відповідальністю.
35. Франшиза: сутність, види, записи в договорах.
36. Основні функції, склад та процедура укладення договору страхування.
37. Договірні зобов'язання страховиків і страхувальників.
38. Зміни умов і термінів дії договору страхування, припинення його дії.
39. Недійсність договору страхування.
40. Процедура і умови оформлення виплати (відмови у виплаті) коштів страхового захисту.
41. Порядок та умови сплати страхового відшкодування, підстави відмови у виплаті страхового відшкодування.
42. Основні види та законодавчо-нормативна база обов'язкового страхування.
43. Доцільність і зміст медичного страхування.
44. Сутність, специфіка та основні види страхування відповідальності.
45. Сутність, специфіка та основні види майнового страхування.
46. Сутність, специфіка та основні види особистого страхування.

47. Види і особливості страхування засобів транспорту.
48. Види і особливості страхування засобів вантажів.
49. Страхування цивільної і фахової відповідальності (призначення, доцільність, види).
50. Страхування будівельних ризиків: склад, особливості, способи участі фірм-учасників будівництва.
51. Склад і юридичний статус основних учасників страхового ринку.
52. Тенденції розвитку і фінансові функції страхових компаній.
53. Специфічні види страхового захисту: співстрахування, самострахування, товариства взаємного страхування. Фонд страхових гарантій.
54. Основні критерії і джерела інформації обґрунтованого вибору страховика.
55. Економічна необхідність прискореного розвитку страхового ринку України.
56. Основні види страхових ризиків у зовнішньо-економічній діяльності.
57. Основні міжнародні об'єднання страховиків.
58. Транспортне страхування вантажів, стандартні умови Інституту лондонських страховиків.
59. Необхідність та значення страхових посередників.
60. Порівняльна характеристика страхових брокерів і страхових агентів.
61. Співстрахування і перестрахування.
62. Основні цілі, органи та механізми державного регулювання страхової діяльності.
63. Ліцензування страхової діяльності.
64. Основні функції і права Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю.
65. Взаємовідносини страховика і держави.
66. Засоби та форми державного регулювання страхової діяльності.
67. Гарантії прав та законних інтересів страховиків.
68. Склад і зміст законодавчо регульованих умов забезпечення платоспроможності страховиків.
69. Порядок визначення та зміст показників нормативного і фактичного запасу платоспроможності страховиків.
70. Страховий нагляд у країнах Європейського союзу.

13. Розподіл балів які отримують студенти

Система оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання виконаної роботи	Максимальна бальна
1	Глибина аналізу досліджуваної теми, логіка викладення матеріалу. Обізнаність у науковій, методичній літературі, власні пропозиції в ході порівняльного аналізу.	8
2	Науковий та практичний апарат дослідження, його цілісність, відповідність теми.	5
3	Оформлення роботи	2

Шкала відповідності оцінок за ІНДЗ

Рівні виконання ІНДЗ	Оцінка	Кількість набраних балів	Норми оцінювання за ECTS
Високий	відмінно	до 15-13 балів	90-100
Достатній	добре	12-10 балів	74-89
Середній	задовільно	9-8 балів	60-73
Низький	незадовільно	нижче 8 балів	нижче 60

Розподіл балів, присвоюваних студентам (смлухачам)

Модуль 1 (поточні контрольні роботи)								Модуль 2 ІНДЗ: інд.проект	Залік	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				15	25	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
10	10	10	10	10	10	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни;
2. Роздатковий матеріал;
3. Тестові завдання.

15. Рекомендовані джерела інформації

Базові

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
3. Про страхування: Закон України від 7 травня 1996 року № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
4. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
5. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09.02.2012 № 4391 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
6. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 № 1961 // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 1. – Ст. 1.
7. Про затвердження ліцензійних умов провадження страхової діяльності: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.08.2003 № 40 // Офіційний вісник України. – 2003. - №38. – Ст. 2047.
8. Про обов'язкове страхування відповідальності заядерну шкоду: Постанова КМУ від 23.06.2003 № 953 // Офіційний вісник України. – 2003. - №26. – Ст. 1280.
9. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї: Постанова КМУ від 29.03.2002 № 402 // Офіційний вісник України. – 2002. - №14. – Ст. 728.
10. Про затвердження Типового положення про організацію діяльності аварійних комісарів: Постанова КМУ від 05.01.1998 № 8 // Офіційний вісник України. – 1998. - №1. – Ст. 18.
11. Про затвердження Тимчасового положення про товариство взаємного страхування: Постанова КМУ від 01.02.1997 № 132 // Офіційний вісник України. – 1997. - №6. – С. 64.
12. Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.05.2004 № 736 // Офіційний вісник України. – 2004. - №26. – Ст. 1721.
13. Про затвердження Переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2001 року №756 // Офіційний вісник України. – 2001. - №27. – Ст. 1212.

14. Про затвердження Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: Постанова КМУ від 18 грудня 1996 р. № 1523. // Урядовий кур'єр. – 21.01.1997.

15. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.1996 №959 // Урядовий кур'єр. – 12.09.1996.

16. Про Єдиний державний реєстр страховиків (перестраховиків) України: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 5 грудня 2003 р. № 155. // Офіційний вісник України. – 2003. - №52. – Ст. 2842.

17. Про затвердження порядку реєстрації договорів перестраховання: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.03.2011 № 153 // Офіційний вісник України. – 2011. - №41. – Ст. 1702.

18. Про затвердження характеристики та класифікаційних ознак видів добровільного страхування: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 09.07.2010 № 565 // Офіційний вісник України. – 2010. - №90. – Ст. 3186.

19. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України "Про автомобільний транспорт": наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 02.07.2010 № 427 // Офіційний вісник України. – 2010. - №59. – Ст. 2060.

20. Про встановлення розміру плати за видачу ліцензії на проведення конкретного виду страхування: постанова КМУ від 13.04.2005 № 286 // Офіційний вісник України. – 2005. - №15. – Ст. 773.

21. Про застосування іноземної валюти в страховій діяльності: постанова Правління НБУ від 11.04.2000 № 135 // Офіційний вісник України. – 2000. - №18. – Ст. 757.

Навчальна та навчально-методична література:

1. Александрова М.М. Страхування: Навч.-метод, посіб. / М.М. Александрова. — К.: ЦУЛ, 2002. — 208 с.

2. Борисова В.А. Страхові послуги: Навч. посіб. / В.А. Борисова. — Суми: Довкілля, 2004. — 408 с.

3. Вовчак О.Д. Страхові послуги: Навч. посіб. / О.Д. Вовчак, О.І. Завшська. — Л.: Компакт 2005. — 656 с.

4. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика [Текст]: монографія/ О. О. Гаманкова. - К.: КНЕУ, 2009. - 283 с.

5. Горбач Л.М. Страхування [Текст]: навч.посібник/ Л. М. Горбач, О. Б. Каун. - К.: Кондор, 2010. - 520 с.

6. Долгошея Н.О. Страхування в запитаннях та відповідях [Текст]: навч.посібник/ Н. О. Долгошея. - К.:ЦУЛ, 2010. - 318 с.

7. Енциклопедія страхування [Текст] / ред.: В. В. Фещенко, та ін. - К.: Українське агенство фінансового розвитку, 2008. - 650 с.

8. Залетов О.М. Страхування. Навчальний посібник. / О.М. Залетов. – К.: Міжнародна агенція «BeeZone», 2003. – 320с.
9. Кінащук Л.Л. Страхове право: Підручник. / Л.Л. Кінащук. – К.: Атіка, 2007. – 256 с.
10. Кінащук Л.Л. Страхування: теорія і практика проведення. / Л.Л. Кінащук. – К.: Атіка, 2004. – 112 с.
11. Мних М.В. Перестраховання: Посіб. для студ. вузів. / М.В. Мних. — К.: Знання України, 2004. — 96 с.
12. Основы страховой деятельности: Учебник для вузов Отв. ред. Т.А. Федорова. –М.: БЕК, 2002.-749 с.
13. Пацурія Н.Б. Страхове право України: Навч. посібник / Н.Б. Пацурія. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 175 с.
14. Плиса В.Й. Страхування: Навч. посіб. / В.Й. Плиса. – К.: Каравела, 2005. – 392 с.
15. Приказюк Н.В. Державне регулювання страхового ринку України: тенденції та перспективи розвитку [Текст] / Приказюк Н.В. // Фінанси України. – 2010. – № 7. – С.101-108.
16. Страхование в Украине / А.Н. Залетов; под. ред. О.А. Слюсаренко. – К.: BeeZone, Лотос, 2002- 450 с.
17. Страхове право: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Н.В.Безсмертна, К.П.Василенко, І.О.Дзера та ін.; За ред. Ю.О. Заїки. – К.: Істина, 2004. – 182 с.
18. Страхування: Підручник / Керівн. авт. ком. і наук ред. С.С. Осадець. – Вид. 3-є, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 599 с.
19. Страхування: теорія та практика: Навч.- метод. посібник/ Внукова Н.М. та ін.- Харків: Бурун книга, 2004,- 376 с.
20. Ткаченко, Н.В. Страхування [Електронний ресурс]: навч.посібник; електронний додаток до книги / Н. В. Ткаченко. - К.: Ліра-К, 2007.-ел. опт. диск (CD-ROM)

Допоміжні

Навчальна та навчально-методична література:

1. Базилевич В.Д. Страхова справа: посіб для студ. вузів. / В.Д. Базилевич. – К.: Знання, 2008. – 351с.
2. Базилевич В. Д. Страховий ринок України. / В.Д. Базилевич. — К.: Знання, 1998. — 374 с.
3. Баранова В. Проблеми функціонування страхової системи України в умовах фінансової кризи [Текст] / В. Баранова // Економіст. – 2009. – № 11. – С. 21–23.
4. Біленчук Д. П. Страхове право України: Підручник. / Д.П. Біленчук, П.Д. Біленчук, О.М. Залетов, Н.І. Кліменко — К.: Атіка, 1999. — 368 с.
5. Введенська В. Адміністративно-правове регулювання застосування європротоколу в Україні [Текст] / Вікторія Введенська // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – №2. – С. 50-52.

6. Внукова Н.М. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. / Н.М. Внукова, Н.В. Кузьминчук – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 412 с.
7. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика. / Н.М. Внукова, В.І.Успенко, Л.В. Временко та ін. – Х., 2004. – 371с.
8. Габро Я.Ф. Сутність державного регулювання страхової діяльності в Україні // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 3 (21).
9. Говорушко Т.А. Страхові послуги. 3-є видання. Підручник. / Т.А. Говорушко. – К.:ЦУЛ, 2011. – 400с.
10. Головощук А. Страхування професійної відповідальності медичних працівників [Текст] / Анна Головащук // Юридичний журнал. – 2010. – №5. – С. 48-50.
11. Горбач Л.М. Страхування. Навчальний посібник. / Л.М. Горбач, О.Б, Каун. – К.: Кондор, 2010. – 520 с.
12. Горбач Н. Перспективи розвитку страхування фізичних осіб в Україні [Текст] / Горбач Н., Ільченко Т. // Вісник Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. – 2009. – № 3. – С.5-11.
13. Гринюк О. Динаміка договірних відносин з майнового страхування / О.Гринюк // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №8. – С.97-101.
14. Губар О.Є. Медичне страхування у країнах Європейського Союзу / О.Є. Губар // Фінанси України. – 2005. – № 7. – С.130-136.
15. Дергунов Д.С. Проблемні питання ліцензування страхової діяльності в Україні [Текст] / Д.С.Дергунов // Економіка та право. – 2009. – № 2. – С.78-82.
16. Дьячкова, Ю.М. Страхування [Текст] : навч. посіб. / Ю. М. Дьячкова. – К. : ЦУЛ, 2008. – 240с.
17. Ельбрехт В.В. Сторони договору страхування майна фізичних осіб [Текст] / В.В. Ельбрехт // Часопис Київського ун-ту права. – 2009. – №1. – С.178-183.
18. Жабинець О.Й. Державне регулювання страхової діяльності у контексті глобалізації світового страхового простору // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. – Львів: НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.10. – С. 187–194.
19. Журавлев Ю.М. Страхование финансовых рисков.- М.: АНКІЛ, 1992.
20. Законодавство України про страхування // Збірник нормативних актів. — К.: Атіка, 1999. — 464 с.
21. Залетов О. Поняття та основна суть екологічного страхування [Текст] / Олександр Залетов // Страхова справа. – 2010. – №2. – С.50-53.
22. Інвестиційне страхування [Текст]: практичний посібник з unit-linked insurance/ ред.: В. В. Фещенко. - К.: Українське агенство фінансового розвитку, 2008. - 304 с.
23. Кнейслер О. Теоретико-прагматичні підходи до визначення сутності перестраховування [Текст] / О.Кнейслер // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 3(118). – С. 109-113.
24. Конюшко Д. Характеристика Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ДТП та виплати страхового відшкодування" [Текст] / Деніс Конюшко // Страхова справа. – 2011. – №1. - С.54-56.

25.Лівак П. Перспективи впровадження загальнообов'язкового медичного страхування в Україні / П.Лівак, О.Рогова // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 1. – С.62-66.

26.Марченко В. Основні вимоги щодо укладення договорів страхування за законодавством України [Текст] / Віктор Марченко, Леонід Макачук // Юридичний журнал. – 2011. – № 5. – С. 66-68.

27.Машина Н.І. Міжнародне страхування [Текст]: навч. посібник для студ. вузів / Н.І.Машина; Донецьк. екон.-гуманіт. ін-т М-ва освіти і науки України. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 502 с.

28.Мачуський В. Теоретичні проблеми законодавчого визначення поняття страхування [Текст] / В.Мачуський // Право України. – 2010. – №6. – С. 195-199.

29.Мних М. В. Страхування як механізм надання гарантій підприємницької діяльності та соціального захисту населення: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. / М.В. Мних. — К.: Знання України, 2004. — 428 с.

30.Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Кол. авт.: Г.Л. Знаменський, В.В. Хахулін, В.С. Щербина та ін.; За заг. ред. В.К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.

31.Обов'язкове медичне страхування в Україні: альтернатива чи необхідність? // Страхова справа. — 2004. — №2. — С. 66—71.

32.Основы страхования в Украине: курс лекций / Т.В. Степанова. – Х.: Бурун Кн., 2010. – 208 с.

33.Пацурія Н.Б. Система законодавства України про страхову діяльність // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 3. – С. 20-23.

34.Пацурія Н.Б. Правовий режим майна страховиків // Предпринимательство, хозяйство и право.-2000. – №4. – С. 27-29.

35.Пацурія Н.Б. Правові підстави державного регулювання і державного нагляду за страховою діяльністю в Україні // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 9. – С.27-30.

36.Плешков А.П. Очерки зарубежного страхования. / А.П. Плешков, И.В. Орлова. — М.: Анкил, 1997. — 200 с.

37.Плиса В.Й.Страхування. Навчальний посібник. 2-ге видання. — К.:Каравела, 2008. – 420 с.

38.Приказюк Н.В. Тенденції й перспективи розвитку страхування подорожуючих за кордон [Текст] / Приказюк Н.В., Тлуста Г.Ю. // Фінанси України. – 2011. – №10. – С. 93-103

39.Пузаненко В. До питання правового регулювання перестраховування [Текст] / Вікторія Пузаненко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 7. – С. 109-112.

40.Рудень В.В. Передумови запровадження обов'язкового медичного страхування / Рудень В.В., Сидорчук О.М. // Фінанси України. – 2006. – № 10. – С.71-78.

41.Рудик В.К. Використання зарубіжного досвіду в розвитку пенсійного страхування в Україні [Текст] / В.К.Рудик // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. Вип. 2 (105). 2010. 198 с. – С.180-185.

42.Свириденко А.А. Стан та перспективи розвитку страхового ринку в Україні / А.А. Свириденко // Фінанси України. — 2005. — №4. — С. 146-147.

- 43.Семененко М.В. Заміна вигодонабувача в майновому страхуванні [Текст] / М.В.Семененко // Часопис Київського ун-ту права. – 2012. – №1. – С. 225-227.
- 44.Семенова К. Правове регулювання перестраховання: деякі аспекти / К. Семенова // Право України. 2005. № 2. – С.40-43.
- 45.Семеняка В. Правила страхування: теоретико-правові та прикладні аспекти / В. Семеняка // Право України. – 2007. – № 4. – С.47-50.
- 46.Скамай Л.Г. Страхование дело [Текст]: учебное пособие/ Л. Г. Скамай. - 2-е изд., испр. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2010. - 324 с.
- 47.Солдатенко О. Теоретичні засади соціального та медичного страхування [Текст] / Оксана Солдатенко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – №3. – С. 108-111.
- 48.Спаська М.О. Особливості взаємовідносин страховика і страхувальника після настання страхового випадку [Текст] / М.О.Спаська // Часопис Київського ун-ту права. – 2009. – № 4. – С. 214-219.
- 49.Стеценко В. Організаційно-правові засади медичного страхування: зарубіжний досвід і пропозиції для України [Текст]: аналіз існуючих у світі моделей організації охорони здоров'я з акцентом на страховій і внесення пропозицій, спрямованих на удосконалення організаційно-правових механізмів функціонування української медицини / Валентина Стеценко // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №1. – С.10-13.
- 50.Стеценко В.Ю. Адміністративно-правове забезпечення медичного страхування у США (досвід і пропозиції для України) [Текст] / В.Ю.Стеценко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: Зб. наук. ст. – 2010. – № 3. – С. 111-115.
- 51.Страхование от А до Я. Книга для страхователей Под ред.. Корчевской Л.Н., Тдабиной К.Е. – М.: Инфра , 1996.
- 52.Страховое посредничество: теория та практика: Навч. посіб. / За ред. О.М. Залетова. — К.: Міжнародна агенція "BeeZone", 2004. — 416 с.
- 53.Страхові послуги: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. Т. М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2000. – 124 с.
- 54.Страхування: договори, суд, законодавство: Наук.-практ. посібник / Уклад. Л.Л. Нескороджена ; Центр правових досліджень Фурси. — К.: Видавець Фурса С.Я.; К.: КНТ, 2007. – 543 с.
- 55.Страхування. Навч.-метод. посібник / За заг. ред. О. О. Гаманкової. — К.: КНЕУ, 2000. — 120 с.
- 56.Султанов Д. Огляд світового ринку страхування [Текст] / Д.Султанов // Страхова справа. – 2009. – №1. – С.30-33.
- 57.Супрун Л. Юридична природа договору перестраховання / Л. Супрун // Право України. – 2006. – № 2. – С.116-120.
- 58.Турбина К.Е. Инвестиционный процесс и страхование инвестиций от политических рисков. – М.: АНКЛ, 1995. – 80 с.
- 59.Турбина К. Е. Тенденции развития мирового рынка страхования. — М.: Анкил, 2000. — 320 с.

60. Федчук С. Правове регулювання та співвідношення понять "види страхування" та "види страхових послуг" [Текст] / Світлана Федчук // Юридичний журнал. – 2010. – №6. – С. 62-65.
61. Філонюк О.Ф. Сучасні тенденції розвитку страхування// страхова справа.- 2002. -№3.- с.6-9
62. Хозяйственный кодекс Украины: Науч.-практ. коммент. / Под общ. ред. А.Г. Бобковой. Х.: Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. – 1296 с.
63. Цуканова В.Я. Страховое дело: Конспект лекцій. – Харьков.: ХНЄУ, 2002. – 98 с.
64. Шелехов К. В., Бігдаш В. Д. Страхування. Страхові послуги. / К.В. Шелехов. — К.: ІЕУГП, 2000. — 268 с.
65. Шкода Т. Поняття екологічного страхування та його місце в загальній системі страхових правовідносин [Текст] / Тетяна Шкода // Юридична Україна. – 2010. - №7. – С. 84-89.
66. Шкода Т. Зміни до законодавства про соціальне страхування від нещасного випадку [Текст] / Тетяна Шкода // Юридичний журнал. – 2011. – №3. – С. 107-108.
67. Щодо удосканалення загальних засад реалізації державної політики в сфері страхової діяльності // Право України. – 2008. – № 7. – С.108-113.
68. Яворська Т.В. Саморегулювання у страховому підприємстві України [Текст] / Т.В.Яворська // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – 2012. – № 2(129). – С.106-109.
69. Яворський Я. Ознаки договору страхування: українська практика та зарубіжний досвід / Я. Яворський // Право України. – 2007. – №9. – С.94-96.
70. Якібчук Н.П. Об'єкт правовідносин страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів [Текст] / Н.П. Якібчук // АДВОКАТ. - 2011. – №7. – С.45-48.
71. Яковлева Т. Соціально-правові передумови запровадження обов'язкового медичного страхування [Текст]: дослідж. / Тетяна Яковлева // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – №11. – С.71-74.

16. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
2. Новини страхування - <http://forinsurer.com/>
3. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг - <https://nfp.gov.ua/>